

უკ (UDC)821.353.1+811.353.1+008(479.22)
ქ - 275

IN THIS ISSUE:

- Sources on Georgians in the Holy Land: The Publication of the Syriac *Life of Peter the Iberian* in English Translation
- Love of *The Man in the Panther Skin* - a New Philosophical Concept
- Stages of Introducing and Establishing Sonnets into Georgia

ნოშნუშუა:

- წუაროუბი წმინდა მიწაზე ქართველებს მოღვაწეობის შესახებ - პეტრე იბერის ცხოვრების სირიული ტექსტის ინგლისური თარგმანი
- საქართველოს ისტორია ამერიკელის თვალთ
- გვლენები თუ ლიტერატურული ურთიერთობანი XIX საუკუნის I ნახევრის ქართულ ლიტერატურულ პროცესში

ISSN 1512-1186

ქართვალოლოგი
THE KARTVELOGIST

JOURNAL OF
GEORGIAN STUDIES

21 (6)

SUMMER
2014

PUBLISHED BIANNUALLY BY THE CENTRE
FOR KARTVELIAN STUDIES
TBILISI STATE UNIVERSITY

In a broad sense *Kartvelology* embraces study of Georgian culture, history and all fields of the humanities: linguistics, literary criticism, art, archaeology, folklore, ethnography, source study.

"The *Kartvelologist*" is a bilingual (Georgian and English) academic journal, covering all spheres of Kartvelological scholarship. Along with introducing scholarly novelties in Georgian Studies, it aims at popularization of essays of Georgian researchers on the international level and diffusion of foreign Kartvelological scholarship in Georgian scholarly circles.

"The *Kartvelologist*" is issued both in printed and electronic form. In 1993-2009 it came out only in printed form (#1-15). The publisher is the "Centre for Kartvelian Studies" (TSU), financially supported by the "Fund for Kartvelian Studies". In 2011-2013 the journal is financed by the Shota Rustaveli National Science Foundation.

The Editorial Board: Foreign authors, together with their Georgian colleagues, are members of the Editorial Board of *The Kartvelologist*, taking an active part in shaping the scholarly style and form of the journal, authors of papers, occasionally reviewers of papers to be published, and popularizers in their home countries and scholarly centres of topics of Georgian Studies.

Editor-in-Chief: Elguja Khintibidze

Bakhtadze Michael (History) – Georgia; Beynen Bert (Rustvelology) - Philadelphia, USA; Boeder Winfried (Linguistics) – Germany; Buachidze Gaston (Kartvelology) – France; Chikhladze Nino (History of Georgian Art) – Georgia; Chotiwary-Junger Steffi (Georgian literature) – Germany; Dborjginidze Nino (Linguistics) – Georgia; Enoch Reuven (The Georgian language, Georgian-Hebrew cultural contacts) – Israel; Fähnrich Heinz (Georgian linguistics) – Germany; Kojima Yasuhiro (Kartvelian languages) – Japan; Kudava Buba (Study of Manuscripts) – Georgia; Licheli Vakhtang (Archaeology) – Georgia; Magarotto Luigi (Georgian literature) – Italy; Melikishvili Damana (The Georgian language) – Georgia; Nikoleishvili Avtandil (Georgian literature) – Georgia; Nocun Przemyslaw (Archaeology) – Poland; Outtier Bernard (Medieval Studies) – France; Ratiiani Irma (Literary criticism) – Georgia; Shurgaia Gaga (Georgian literature) – Italy; Sikharulidze Ketevan (Folklore) – Georgia; Tuite Kevin (Ethnography and folklore) – Canada.

Each issue of the journal is prepared and published by the editorial staff: Khintibidze Elguja, Rustieshvili Manana, Melikidze Tamar, Javakhadze Irina, Guliasvili Sophio, Vardosanidze Tsira.

In some cases the Editorial Board, the staff and the reviewers do not share the stylistic peculiarities and the views expressed in the papers published.

CONTENTS

GEORGIAN LITERATURE IN ENGLISH TRANSLATIONS

Shota Rustaveli, *The Man in the Panther Skin*. Avtandil's Testament--5

STUDIES: HISTORIOGRAPHY

Cornelia Horn, Robert R. Phenix Jr.: Sources on Georgians in the Holy Land: The Publication of the Syriac *Life of Peter the Iberian* in English Translation.....26

Tamar Melikidze: The History of Georgia through the Eyes of an American (Peter F Skinner - *Georgia: The Land Below The Caucasus*)..... 40

Avtandil Nikoleishvili: New Details from the History of Georgian Emigration.....62

STUDIES: RUSTVELOLOGY

Elguja Khintibidze: Love of *The Man in the Panther Skin* – a New Philosophical Concept.....90

STUDIES: GEORGIAN LITERATURE

Tamar Barbakadze: Stages of Introducing and Establishing Sonnets into Georgia..... 121

Violeta Avetisian: The Concept of Road in the Narrative Space of Grigol Robakidze's "The Snake's Skin"..... 144

STUDIES: LITERARY CONTACTS

Tamar Sharabidze: Influences or Literary Relations in Georgian Literary Process of the 1st Half of the XIX Century.....163

Nestan Kutivadze: Intertext from Oscar Wilde in the Works by Niko Lortkipanidze.....186

Zaza Khintibidze: The Compositional Function of a Parodic Allusion to The Classical Tradition in Rustaveli's *The Man in the Panther Skin*..... 206

ძალიერი ლიტერატურა ინტერნაციონალური თარგმანების

შოთა რუსთველი, *ვეფხისტყაოსანი*: ანდერძი ავთანდილის რისტეცან მეფის წინაშე.....5

კვლევა: ისტორიოგრაფია

კორნელი ჰორნი: წყაროები წმინდა მიწაზე ქართველების მოღვაწეობის შესახებ - პეტრე იბურის ცხოვრების სირიული ტექსტის ინგლისური თარგმანი.....21

თამარ მელიქიძე: საქართველოს ისტორია ამერიკელის თვლით (პიტერ სკინერი, *საქართველო: ქვეყანა კავკასიის მიერის ქვეშ*).....30

ავთანდილ ნიკოლეიშვილი: ახალი დეტალები ქართული ემიგრაციის ისტორიიდან.....48

კვლევა: რუსთველი

ელგუჯა ხინთიბიძე: *ვეფხისტყაოსნის* სიყვარული - ახალი ფილოსოფიური კონცეფცია.....72

კვლევა: ძალიერი ლიტერატურა

თამარ ზარბაძე: სონეტის დამკვიდრების ეტაპები საქართველოში.....105

ვილელა აგბისიანი: გზის კონცეპტი გრიგოლ რობაქიძის *გველის გურგის* ნარატულ სივრცეში.....135

კვლევა: ლიტერატურული ურთიერთობები

თამარ ზარბაძე: გველები თუ ლიტერატურული ურთიერთობანი XIX საუკუნის I ნახევრის ქართული ლიტერატურულ პროცესში.....152

ნესტან კუტივაძე: ოსკარ უაილდის ინტერტექსტი ნიკოლოზიძის შემოქმედებაში.....172

ზაზა ხინთიბიძე: კლასიკური ტრადიციის პაროდირებული ალუზია, როგორც კომპოზიციური ფუნქცია რუსთველის *ვეფხისტყაოსანში*.....197

ავთანდილის ანდერძი

წინამდებარე ნომერში იბეჭდება *ავთანდილის ანდერძი* რუსთველის *ვეფხისტყაოსნიდან* დღეისათვის არსებული ყველა ინგლისურენოვანი თარგმანი. *ავთანდილის ანდერძი* გამოჩენილია როგორც თავისი პოეტური ხელოვნებით, ასევე ქართული ფენომენის - სულიერი სამყაროს საუკეთესო თვისებების დემონსტრირებით და რუსთველის მსოფლმხედველობითი სამყაროს ორი უმთავრესი წყაროს - ქრისტიანული თეოლოგიისა და ანტიკური ფილოსოფიის ჰარმონიული სინთეზის ცდით. რუსთველის პოეტური და ფილოსოფიური ენა არა მხოლოდ მთარგმნელთა, არამედ ზოგჯერ პოემის კომპეტატორთა შორისაც აზრთა სხვადასხვაობას იწვევს. ეს გარემოება უპირველესი მიზეზია იმისა, რომ ინგლისურენოვან მკითხველს *ავთანდილის ანდერძის* ტექსტს დღეისათვის არსებული ყველა ინგლისური თარგმანით ვაწყდით. ბუნებრივია ამ ცდას მეორე, არანაკლებ მნიშვნელოვანი დანიშნულებაც აქვს: ოთხივე თარგმანზე პარალელური დაკვირება უფრო თვალნათლივ წარმოაჩენს თითოეული მათგანის პოეტურ ღირსებასაც. ეს თარგმანებია: მარჯორი უორდროპისა, შესრულებული XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე (ტექსტი იბეჭდება 1912 წლის ლონდონის გამოცემით, London: *The Royal Asiatic Society*); ვენერა ურუმბისა (პირველი პუბლიკაცია - 1968 წ. ტექსტი ქვეყნდება ავტორისავე ჩასწორებული 1986 წლის გამოცემით, თბილისი: „საბჭოთა საქართველო“); ქეთრინ ვივიანისა (London: *The folio Society*, 1977); რობერტ სტივენსონისა (Albany: *State University of New York Press*, 1977). პოემის ქართული ტექსტი იბეჭდება *„ვეფხისტყაოსნის აკადემიური ტექსტის დამდგენი კომისიის“* გამოცემით, (თბილისი: „მეცნიერება“, 1988).

რედაქტორი

Avtandil's Testament

In the present issue of the Journal *Avtandil's Testament* from Rustaveli's *MPS* is published together with all of the English language translations to date. *Avtandil's Testament* is characterised by a poetic value as well as by a true Georgian phenomenon - a demonstration of the best qualities of the spiritual world and an attempt to harmonically synthesize Christian Theology and Classical Greek Philosophy - two main sources of Rustaveli's world outlook. Rustaveli's poetic and philosophical language arouses discord not only among the translators but also among the glossarians of the Romance. This is the primary reason for our decision to supply the English language reader with all the translations of the text of *Avtandil's Testament*. This attempt naturally has another no less important purpose: parallel observation of the four translations will clearly reveal the poetic merits of each of them. These are by Marjory Wardrop, done at the turn of the 19th-20th c. (the text is taken from the 1912 London edition - The Royal Asiatic Society); Venera Urushadze (first issue 1968; the text is printed according to the author's revised edition (Tbilisi: Sabchota Sakartvelo, 1986); Katharine Vivian (London: The Folio Society, 1977); Robert Stevenson (Albany: State University of New York Press, 1977). The Georgian text is printed according to the edition of the Commission for the Establishment of the Academic Text of *MPS* (Tbilisi: Metsniereba, 1988).

Editor

შოთა რუსთაველი

ანდერიძე ავთანდილის როსტევეან მეფის წინაშე

Shota Rustaveli

Avtandil's Testament

790 (788). დაჯდა წერად ანდერიძისად, სამრალოსა საუბრისად:
"ჰე მეფეო, გავიპარე ძებნად ჩემგან სამებრისად;
ვერ დავდგები შეურეულად ჩემთა ცეცხლთა მომღებრისად;
და შექიბდევ და წამატანე მოწყალება ღმრთებრისად.

Wardrop 769. He sat down to write the will, thus piteously inditing: "O king! I have stolen away in quest of him I must seek. I cannot remain sundered from him, the kindler of my fires. Forgive me and be merciful to me like as God.

Urushadze 779. Avtandil then sat down to write the testament of his wishes.

"O King", he wrote, "I have left you to wander in search of the lost one. I must find him or perish from the flames he has lit in my bosom. Forgive me, O King, as a father who pardons his penitent children.

Vivian: He set himself to compose his testament, which he addressed to king in moving words. 'O king, I am leaving the kingdom in quest of him whom I am bound to seek. He has lit as it were a fire in me and I cannot endure to be away from him any longer. Grant me the favour of your forgiveness and show yourself merciful as God is merciful.

Stevenson: Avtandil sat down to write his testament; well might its words rouse pity! - "O King, I have fled away to return to the friend whom I cannot abandon, from whom I cannot endure to be parted, for whose sake fires burn in my breast. Forgive me and, even as God is, be merciful.